

Външна среда на организацията

Външната среда на организацията е съвкупност от такива фактори и институции извън организацията, които влияят и могат да влияят потенциално на нейната дейност и резултати от дейността. В този смисъл управлението на организацията е зависимо от външната среда, затова и управленските решения на мениджърите следва да са съобразени с нея. Само по този начин една **организация** е в състояние да постигне своите предварително определени цели.

Подобно звучение има и ключовата идея в теорията за **организацията като отворена система**. Според тази теория организацията е зависима от своята външна среда, а самата външна среда е повече или по-малко променлива и сложна. Това схващане е противоположно на схващането, че организацията се развива в едни и същи условия и че управленските решения са еднотипни, независимо какви са външните условия.

Практиката на различни организации по света и у нас показва, че по-добре е мениджърите да познават външната среда, за да вземат по-ефективни управленски решения в една конкретна ситуация, в която се намира тяхната организация.

Условно външната среда може да разглежда по два начина: обща външна среда и специфична външна среда.

Общата външна среда включва:

- Икономическите условия (инфлация, стадии на икономическия цикъл на развитие, ниво на доходите на населението и др.);

- Политическите условия (обща стабилност на страната, отношението на държавата към бизнеса);
- Социалните условия (обществени ценности, менталитет);
- Технологически условия (технически прогрес, състояние на иновационните процеси, научни открития и перспективи, телекомуникации и др.).

Специфичната външна среда включва:

- Доставците на организацията (на суровини, оборудване, на човешки ресурси, на информация, финансови средства);
- Потребителите и клиентите на организацията (структура, доходи, целеви групи, възприятия, нагласи, ценности, мотиви, решения за покупка);
- Конкурентите (цялостното управление на конкурентната организация, бизнес резултатите, отношението на клиентите и др.);
- Държавните институции (закони, законови актове, разпореждания);
- Групи в обществото, които влияят на дейността на организацията (организации и физически лица).

По мнението на специалистите по-силно изразено е влиянието на факторите на специфичната външна среда, отколкото влиянието на факторите на общата среда. Въпреки това външната среда на управлението на съвременните организации се характеризира с **неопределеност** – не може да се каже с абсолютна точност какво, кога и как би оказало влияние или има потенциал да окаже влияние върху организацията.

Същевременно външната среда не е застинала. Тя не е и еднаква за всички организации, въпреки че се намират на една и съща територия. Външната среда не е също така представена само от един единствен фактор, въпреки че при някои организации се забелязва силно въздействие по линия на само един единствен фактор на външната среда.

Независимо от неопределеността на външната среда специалистите са на мнение, че тя може да бъде оценена с помощта на две измерения – **степен на променливост** и **степен на сложност**.

Външната среда се оценява като **устойчива**, когато появата на конкуренти е по-рядко срещано явление, когато обществените групи на въздействие са пасивни, когато самите конкуренти не променят своята политика на водене на бизнес, когато не се забелязват особено ярки прояви на промяна в други фактори на външната среда като потребителите, например. Външната среда се оценява като **сложна**, когато са налице по-голям брой фактори на външната среда, които оказват влияние на дейността на организацията.